

RIJEČ GLAVNOG UREDNIKA

Poštovani čitatelji,

Časopis „Illuminatio/Svjetionik/Almanar“ korača svoj drugi korak maratona na putu novih ideja o vjeri, moralu, umjetnosti, naciji, društvu i državi. Ne možemo kriti ni tremu ni radoznalost od prvog koraka. Trema je bila strah da nećemo ispuniti vašu očekivanja, a radoznalost je bila želja da ćemo čuti vašu objektivnu kritiku. Osim dva pokušaja paušalne kritike opterećene starim i novim predrasudama, nemamo više razloga za strah. Naprotiv, stekli smo samopouzdanje da smijemo i možemo slobodno koračati uzdignute glave jer Časopis „Illuminatio/Svjetionik/Almanar“ zna svoj cilj. Naša radoznalost, pak, zadovoljena je prikazom i analitičkom kritikom u jednom od renomiranih, svjetski poznatih časopisa koji je usmjeren na radove o religiji, pod rukovođenjem Dr. Paula Mojzesa, kako uredničkog odbora tako i uredničke politike. Inače ovaj časopis započeo je s izlaženjem 1981. godine na George Fox Univerzitetu sa sjedištem u Newbergu, Oregon, SAD (osnovan 1891. godine). Sadržaj prikaza nalazi se na sljedećoj adresi: "Journal Review: *Illuminatio/Svjetionik/Almanar*: The Journal for New Ideas.," *Occasional Papers on Religion in Eastern Europe*: vol. 40: br. 7, članak 10. Dostupno: <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/vol40/iss7/10>. U ovom broju donosimo bosanski prijevod i originalni tekst ovog prikaza na engleskom.

Dakako, pozitivna kritika uglednog Žurnala, kao što je OPREE (Digital Commons @ George Fox

University), predstavlja nam značajno međunarodno priznanje. Domaća priznanja su bila uglavnom usmena sa blagim čuđenjem otkuda u nas dvojezični ilustrirani časopis, od kojih neke ilustracije nisu do sada „ugledale svjetlo javnosti“. Akademik Mehmed Akšamija se pobrinuo da te ilustracije budu viđene kao izraz bosanske i islamske poruke svijetu da su Bosna i Bošnjaci dio respektabilne civilizacijske i kulturne baštine ne samo iz prošlosti, već i u sadašnjosti i budućnosti. Sjetimo se šta je Džordž Orvel govorio: „Onaj koji kontrolira prošlost, kontrolira budućnost. A onaj koji kontrolira sadašnjost, kontrolira prošlost.“

Ova iskra Orvelove satire „1984“ iz 1949. godine je osuda totalitarizma, koji pretpostavlja prekrajanje povijesti kako bi se prilagodila potrebama jednogumne sadašnjosti i budućnosti. A da se ne bi to dogodilo, razumni ljudi ne smiju biti pasivni, već moraju čitati povijest otvorenog uma kako bi istinom, a ne preko tuđe pameti, razumjeli prošlost i na taj način kontrolirali svoju sadašnjost i budućnost. To je koncept kojeg nazivamo „*taşdıq*“, afirmativna historija bazirana na istinitoj priči, koja je dokaziva preko istinoljubivih „kulturnih posrednika“ („cultural brokers“).

Časopis *Illuminatio/Svjetionik/Almanar* ima namjeru da bude upravo to – „kulturni posrednik“ univerzalnih vrijednosti sa novim i svježim idejama,

kao koncept „*tadždīda*“, renovacije. Jer onaj koji nema novih ideja, koji nema progresivnih inicijativa u razgovoru s drugima, bit će uvijek na repu povijesti, bit će uvijek rob a ne gospodar svoje sadašnjosti i budućnosti. Nije nepoznato da se danas suočavamo s gomilom laži i perverzija usmjerenih na kontrolu pojedinačne i kolektivne misli, koja će, ako ovako nastavi, na kraju uništiti čovječanstvo. Ta manipulacija nije ni otvorena ni glasna, već je podmukli grabežljivac, koji putem lažnih priča želi ovladati tuđim povijesnim i kulturnim blagom, posebno kod onih koji zbog nemoći ili nemara svoje životne probleme delegiraju drugima, odričući se na taj način prava vlasništva na rješenja, koja bi bila u njihovom interesu. Ne umišljamo da imamo rješenja za sadašnje i buduće bošnjačke/bosanske i svjetske probleme, ali imamo volju da preko istine o našoj prošlosti vladamo našom sadašnjošću i budućnošću. Imamo volju za životom, jer kad jednog dana narod poželi da živi: *I sudbina se odazove, I noć nestane, Zato što će narod slomiti okove*. Oni koji imaju tu iskru u svom duhu i umu, neka nas čitaju i prate.

Zato vam nudimo da u ovom broju čitate od Akademika Akšamije njegovu kontinuiranu analizu termina „Islamska umjetnost“, sa jednom novom i originalnom idejom o *homo islamicus* i mogućem poimanju njegovog načina kreativnog djelanja.

Akademik Ferid Muhić nastavlja, također, sa svojom obradom pitanja bošnjaštva i Bosne sa filozofskog i političkog aspekta.

Ovaj broj Časopisa je, na poseban način, obogaćen izvanrednom studijom Dr. Uge Vlasisavljevića o daru kurbanskog mesa u smislu etnološke refleksije.

Također, novina ovoga drugog broja je u participaciji dvojice uglednih naučnika, Amerikanca Leonarda Swidlera, međunarodno priznatog eksperta za međureligijski dijalog, koji upozorava da nam bez dijaloga nema spasa i Nijemca Stefana Jakoba

Wimmera, koji objašnjava kako je moguć suživot religije i sekularne države.

Imajući na umu da je moto ovoga Časopisa „svjetlo duha i uma“, čitateljima se u ovom broju nudi ideja kako da ljudsko srce postane mjesto ljubavi umjesto mržnje; kako da ljudski um postane mjesto prihvatljivog ispravnog umjesto neprihvatljivog pogrešnog mišljenja; i kako da ljudska ruka postane sredstvo pravde umjesto nepravde.

Povodom dvadeset pete godišnjice Dejtona, Mirsad Kriještorac je za ovaj broj napravio zanimljivu analizu Dejtonskog mirovnog sporazuma za Bosnu sa zanimljivim prijedlogom, koji može izazvati ozbiljnu pažnju kako domaće tako i međunarodne javnosti.

Mirnes Kovač nije samo preveo na bosanski jednu od najboljih knjiga, koju je napisao Juan Cole, o miroljubivoj ličnosti Muhammeda, a.s., već je za ovaj broj napravio prikaz te knjige kako bi našim čitateljima približio ovo izuzetno djelo o Poslaniku Muhammedu, a.s., kojeg neki napadaju upravo zato što ga većina svijeta voli.

Poštovani čitatelji, nadamo se da ste spremni da zajedno nastavimo naš duhovni i misaoni maraton do cilja pod poslanstvom „svjetla duha i uma“, kako bi naša duša bila zadovoljna svojim Gospodarom, kao i njen Gospodar s njom. Ne možemo da ne izrazimo našu zahvalnost reisu-l-ulemi Huseinu Kavazoviću na podršci na ovom našem zajedničkom prosvjetiteljskom putu. Kao nikad dosada, danas smo potrebni jedni drugima na ovom trnovitom i dugom putu kako bi stigli na zakazani cilj. Ako Bog da!

Također, našu zahvalnost dugujemo našim prijateljima iz Kuvajta, koji nam pomažu razvijanje ideje „*Vesatijja*“ u Bosni. Projekt ovog časopisa dokaz je da *Centar za dijalog – Vesatijja* ispunjava svoj cilj i očekivanja osnivača.

Occasional Papers on Religion in Eastern Europe

In publication since 1981, Occasional Papers on Religion in Eastern Europe is a multidisciplinary journal devoted to exploring religious issues, including interreligious dialogue, religious life and behavior, and religious institutions, in Eastern Europe (including the former Soviet Union), and published online by George Fox University on behalf of OPREE's Editorial Board.

Journal Review: Illuminatio/Svjeticnik /Almanar: The Journal for New Ideas.

[Ibrahim Karatas](#)

Journal Review: Illuminatio/Svjeticnik/Alamanar: Časopis novih ideja

All Articles in Eastern European Studies

> Faceted Search 1,677 full-text articles. Page 1 of 39.

Follow

Welt Im Film, Der Augenzeuge, Und Die Deutsche Demokratische Republik: The Power Of Propaganda In Germany'S Post-World War Ii Climate (1945 - 1953), Georgina Bianca Laube
University of Pittsburgh 2020

Family Change And Variation Through The Lens Of Family Configurations In Low- And Middle-Income Countries, And Hans-Peter Kohler, Frank F. Furstenburg
Max Planck Institute for Demographic Research 2020

The Greek Credit Guarantee Scheme
Yale University

Book Review: Victoria Smolkin, A Soviet Atheism, Nadieszda Kizenkova
George Fox University

Frontmatter (Volume 40, Issue 8), Rosemont College

Hasidism: Ukrainian Origins And The National Academy of Sciences

Financial Situation Of The Russian

Digital Commons Network™ / Social and Behavioral Sciences / International and Area Studies

Eastern European Studies Commons™

RELATED DISCIPLINES

African Studies >
Asian Studies >
Latin American Studies >
Near and Middle Eastern Studies >
Other International and Area Studies >
Soviet and Post-Soviet Studies >

Other Refinements >

1,677 Full-Text Articles 1,180 Authors

246,289 Downloads

All Articles in Eastern European Studies

> Faceted Search 1,677 full-text articles. Page 2 of 39.

Follow

The Politicization Of Religion And The Sacralized Balkan Nations Regarding Bosnia And Herzegovina, Faruk Hadžić
George Fox University 2020

A Protestant Revolution In Germany, 1989?, Katharina Kunter
University of Helsinki, Finland 2020

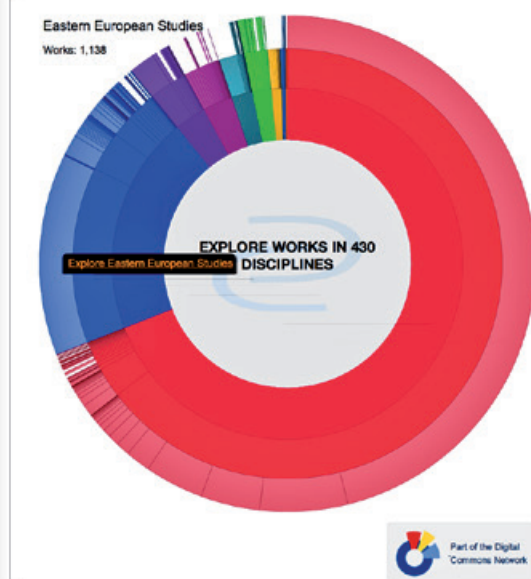
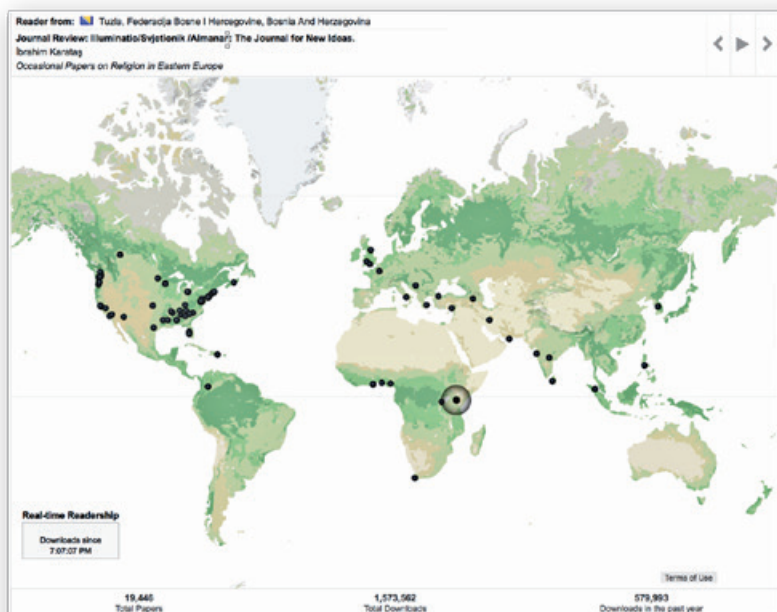
Jewish Holidays In The Time Of The Corona Virus Pandemic In Slovakia, Peter Salner 2020

Multiple Religious Belonging: Russian Reflections,

George Fox University

Belarus: Religious Freedom Survey, October 2020,

George Fox University

Elizabete Taiväne 2020

Olga Glace 2020

Journal Review: Illuminatio/Svjetonik /Almana: The Journal For New Ideas.,
Ibrahim Karataş
 George Fox University

2020

Open Access. Powered by Scholars. Published by Universities.®

Search this Commons

106 Institutions »

Popular Institutions

Based on downloads in October 2020

- University of Pennsylvania
- Purdue University
- Claremont Colleges
- University of Nebraska - Lincoln
- Syracuse University
- The University of San Francisco
- George Fox University
- Singapore Management University
- SIT Graduate Institute/SIT Study Abroad

Religious Changes In Montenegro: From The Socialist Atheization To Post-Socialist

2020

Digital Commons Network™ / Social and Behavioral Sciences / International and Area Studies

Eastern European Studies Commons™

Religion

Islam

INSTITUTION

George Fox University (8)
Selected Works (2)
College of the Holy Cross (1)

PUBLICATION YEAR

2020 (1)
2018 (1)
2014 (2)
2013 (1)
2012 (1)

Open Access. Powered by Scholars. Published by Universities.®

Search this Commons

Articles 1 - 11 of 11

Full-Text Articles in Eastern European Studies

- Minor Letnica: (Re)Locating The Tradition Of Shared Worship In North Macedonia, Ksenia Trofimova Jul 2020
- Serbian Orthodoxy Between Two Worlds, Marko P. Djurić Apr 2018
- Islam As A Way Of Defining The National Identity Of Bosnian Muslims, Athanasios G. Athanasiadis Nov 2014
- Haji Bekdash Veli And The Bekdash Path In Albania And Macedonia, Arben Jan 2014

GEORGE FOX
UNIVERSITY

DIGITAL COMMONS@GEORGE FOX UNIVERSITY

PRIKAZ ČASOPISA

Illuminatio/Svjetionik/Almanar: Časopis za novu misao. Izdaje Centar za dijalog – Vesatijja, Sarajevo, Bosna i Hercegovina. Svezak I, Broj I (proljeće 2020.), ISSN 2712-1321 (u štampanom obliku) / ISSN 2712-133X (u elektronskom formatu).

Recenzent: Dr. Ibrahim Karataş, Istanbul, Turska.

Ovo je prikaz prvog broja naučnog elektronskog časopisa *Illuminatio* (*Svjetionik* na bosanskom jeziku i *Almanar* na arapskom). Časopis se počeo izdavati 2020. godine, a izdavat će ga dva puta godišnje Centar za dijalog – Vesatijja, sa sjedištem u Bosni i Hercegovini. Časopis je dvojezični i izlazi na bosanskom i engleskom jeziku. Glavni urednik je Mustafa Cerić, koji je bio reis-ul-ulema Bosne i Hercegovine od 1999. do 2012., i stekao zvanje doktora islamskih nauka na Univerzitetu u Čikagu. Ostali urednici i Savjetodavni odbor časopisa čine istaknuti domaći i međunarodni naučnici iz oblasti teologije i filozofije iz različitih religija. Svrha časopisa je afirmacija novih ideja o vjeri, moralu, umjetnosti, naciji, društvu i državi. Časopis ima za cilj da afirmiše islamsku tradiciju (*taṣḍīq*) kao i da istražuje inovacije društvene i političke misli (*tadẓīd*) putem naučnih članaka mislilaca iz područja religije, filozofije, etike, historije, kulture, umjetnosti, državotvornosti i humanističkih nauka u kontekstu bosanskih, regionalnih i međunarodnih događanja. U uvodnom dijelu, na strani 13, objašnjava se da je cilj časopisa:

oživljavanje čistog duha u ljudskoj duši i prosvjetljenje čistog uma u ljudskom srcu kroz podsjećanje duše na njen iskonski zavjet Svevišnjem Bogu, te poticanje uma da traži pravi put do spoznaje apsolutne istine kroz teoriju i praksu *taṣḍīq*, afirmacija tradicije i *tadẓīd*, obnovu misli u službi sadašnje i buduće duhovne i humanističke misli o poštenom individualnom i zdravom društvenom životu.

Drugi cilj časopisa *Illuminatio* jeste da afirmira mišljenja muslimanskih učenjaka, uleme, iako se kaže da je on otvoren i za nemuslimanske mislioce u oblasti teologije i disciplina društvenih nauka. Premda se ističe da islamski pogled na svijet ima specifičnu prednost u odnosu na druge, naročito u pogledu monoteizma (*tawḥīd*), u časopisu se navodi da je osnovna namjera *Svjetionika* međureligijski i međukulturni dijalog. Urednici ističu potrebu za drugim svjetonazorima, budući da niko ne posjeduje cijelu istinu. Oni kažu da su alternativna mišljenja neophodna za globalni mir i sigurnost. Sadržaj ovog broja je sljedeći:

Mustafa Cerić, „Svjetlo duha i uma: Uvod“.

Mehmed A. Akšamija, „Analiza korištenja terminoloških odrednica 'umjetnost islama' i 'islamske umjetnosti'“.

Ferid Muhić, „Bošnjaci i Bosna: Studija iz filozofije politike“.

Mustafa Cerić, „Vrijeme dijalektičkog spiritualizma: od medinske do mekkhanske povelje“.

Ekrem Tucaković, „Sintetičko i kontekstualno izučavanje islama u obrazovnim ustanovama Islamske zajednice“.

Ahmed Kulanić, „Temeljni elementi islamske tradicije Bošnjaka: stavovi, percepcije i praksa“.

Ahmed Alibašić, „Ni nasilni, ni umjereni, već osnaženi islam“ prikaz knjige Shabbira Akhtara, *Islam kao politička religija: budućnost jedne imperijalne religije*.

Kratkim pogledom na sadržaj nekih od članaka objavljenih u prvom broju vidi se da Mehmed A. Akšamija analizira pojam 'umjetnosti' i zaključuje da je njegovo značenje u islamskoj civilizaciji različito od značenja u ostalim civilizacijama. Ferid Muhić govori o pojmovima nacije i države i tvrdi da univerzalna nacionalnost, kultura i civilizacija ne podrivaju svijest o određenoj kulturi i naciji. On poredi članstvo u Europskoj uniji i državljanstvo Europske unije da bi potkrijepio svoj stav. Ekrem Tucaković tvrdi da obrazovne institucije bosanske Islamske zajednice trebaju ponuditi svoj model, utemeljen na vlastitom dubokom iskustvu i autentičnom razumijevanju islama i islamske intelektualne tradicije budući da Europa ne može ponuditi takav model. Ahmed Kulanić temelji svoj članak na jednoj anketi, koja je imala za cilj da otkrije da li među bošnjačkim muslimanima ima vjerskih, rodni i starosnih razlika vezanih za njihova vjerska uvjerenja i prakse. Mustafa Cerić govori o 'dijalektičkom spiritualizmu' naspram marksističkog 'dijalektičkog materijalizma', i tvrdi da je vrijeme da čovječanstvo upozna *Zeitgeist* (duh vremena), koji je „duh mira“ između religija i nacija širom svijeta. On poziva muslimanske mislioce da se prilagode novim okolnostima i da budu otvoreni za međureligijski dijalog i pri tom ne oštete temeljna načela islamske vjere.

Većina od pet članaka i prikaz knjige bave se bosanskim domaćim vjerskim pitanjima i univerzalnim temama kao što su nacija, država i međureligijski dijalog. Neke islamske vođe smatraju cilj promoviranja međureligijskog dijaloga kontroverznim, i nije im drag taj termin. Na primjer, Cerićev turski pandan, Mehmet Görmez, bivši predsjednik turskog Predsjedništva vjerskih poslova, tvrdi da ne može biti dijaloga među vjerama, nego samo među vjerskim službenicima, budući da međureligijski dijalog podrazumijeva međusobno transformiranje religija. Zbog toga bi Cerić možda trebao razjasniti šta misli, budući da taj termin ima mnogo protivnika u nekim muslimanskim naučnim krugovima, premda ima i mnogo poštovalaca kao sredstvo građenja mostova. Za multireligijsko stanovništvo Bosne i Hercegovine, dijalog je svakako bolja alternativa nego pribjegavanje ratu i genocidu.

U pogledu tehničkih pitanja, postoje dvije opcije redoslijeda engleske i bosanske verzije članaka. One se mogu poredati jedna iza druge. Umjesto toga, ovdje su prikazane na paralelnim stranicama, tako da se na lijevoj strani nalazi verzija na bosanskom jeziku a na desnoj na engleskom. Neki možda misle da ih je tako teško čitati. Međutim, za čitatelje koji znaju oba jezika to omogućava lako poređenje tačnosti prijevoda. Budući da je bosanski jezik tijesno povezan sa drugim jezicima bivše Jugoslavije, časopis je dostupan većem broju čitatelja iz te regije. Autori mogu predavati članke bilo na kojem od ta dva jezika; uredništvo je obezbijedilo kompetentne prijevode. Može se pretpostaviti da će naredni brojevi imati više autora iz inostranstva.

Illuminatio/Svjetionik/Almanar koristi umjetnost ne samo za ilustracije, nego i iz estetskih i historijskih razloga, i zato je broj ilustracija velik. Umjetnost (uglavnom islamska) je raskošna. Za dizajniranje ove publikacije angažovani su neki najbolji bosanskih grafički umjetnici. Ovaj časopis dopunit će druge islamske periodične publikacije koje se izdaju u Bosni i Hercegovini, i zato je on dobrodošla ideja. Zahvaljujući njemu, bosanski i inostrani mislioci imat će platformu na kojoj mogu iznositi svoje stavove o islamu i drugim religijama.